

PM

DATUM: 2013-11-19
AVDELNING: ADM
HANDLÄGGARE: Christina Wejshammar, Leif Jacobsson
HANTERINGSKLASS

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2013-63-ADM

■ Statusrapport sedel- och myntutbytet

Indragning av äldre 50- och 1000-kronorssedlar

Äldre versioner av de nuvarande 50- och 1000-kronorssedlarna blir ogiltiga efter 31 december 2013. Syftet är att minska antalet sedlar och sedelversioner inför sedel- och myntutbytet 2015-2017. En informationskampanj riktad till allmänheten, bankerna och handeln pågår sedan slutet på september.

Antalet 1000-kronorssedlar som blir ogiltiga var vid årsskiftet 2012/2013 cirka 14 miljoner stycken till ett värde av 14 miljarder kronor. Antalet hade den 19 november minskat till knappt sex miljoner stycken. Drygt hälften av sedlarna har således återlämnats till Riksbanken. Antalet äldre 50-kronorssedlar var vid årsskiftet 2012/2013 knappt fyra miljoner stycken. Antalet har bara minskat marginellt sedan dess.

De risker som Riksbanken och kontantmarknaden diskuterade inför indragningen gällde penningtvätt, säkerhet och kapacitet för uppräknig av lagring. Inga sådana problem har rapporterats. På grund av penningtvättsreglerna uppstår det ibland en diskussion när bankkunder vill lösa in större belopp i sedlar och inte kan visa dokumentation var pengarna kommer från.

Nya sedlar

Utformningen av 50- och 200-kronorssedlarna godkändes av fullmäktige i april 2013. Formgivningen av de övriga valörerna har därefter fortlöpande diskuterats i fullmäktiges beredningsgrupp för utformning av sedlar och mynt. Fullmäktige föreläggs förslag till utformning av 20- och 1000-kronorssedlarna den 29 november och av 100- och 500-kronorssedlarna den 20 december. Formgivningen av 100- och 500-kronorssedlarna är något försenad. Förseningen är liten och påverkar inte tidplanen för introduktionen.

Sedlar av valörerna 50 och 200 kronor har under hösten 2013 testats hos några större tillverkare av sensorer till maskiner för sedelhantering. Sedlarnas säkerhetssystem har visat sig fungera väl. Endast små justeringar har behövt göras.

Inför omställningen av maskinell utrustning behöver alla tillverkare ha tillgång till riktiga sedlar av alla valörer för att kunna göra praktiska tester. Sådana så kallade inläsningssedlar har beställts och kommer att finnas tillgängliga i april 2014.

■ Nya mynt

Även tillverkare av sensorer till myntmaskiner behöver ha tillgång till riktiga mynt av alla valörer i god tid före utbytet. Sådana så kallade inläsningsmynt finns därför tillgängliga för lån hos Riksbanken sedan juli 2013. Mynten hade dessförinnan testats hos större sensortillverkare för att säkerställa att de fungerar vid maskinell hantering.

Det visade sig vid testerna att en enklare sensor hos en tysk tillverkare inte kunde särskilja den svenska 5-kronan från den danska 10-kronan. Tillverkaren har vid ett möte med Riksbanken uppgett att sensorn efter en uppdatering kommer att kunna särskilja mynten och att de sensorer som levereras från 2014 kommer att vara uppdaterade. Tillverkaren har även åtagit sig att informera sina kunder om förväxlingsrisken och erbjuda uppdatering av de sensorer som är i drift. Riksbanken har informerat Danmarks Nationalbank om de åtgärder som vidtagits.

Logistik

Bankernas Depå AB (BDB) har tidigare meddelat att man ska ta en samordnande roll i kontantmarknadens förberedelser. En utredning av transport- och lagerbehovet har visat att BDB kommer att behöva betydligt större transportkapacitet än idag när utbytet genomförs. I syfte att minska transportbehovet har frågan om att destruera sedlar utanför Riksbanken och att hålla lager av riksbanksägda sedlar i BDB:s regi aktualiserats av BDB. Riksbanken har svarat att banken är öppen för en sådan diskussion, förutsatt att frågor rörande säkerhet, kontroll och arbetsrutiner löses på ett sätt som är acceptabelt för Riksbanken.

Riksbanken har påbörjat planeringen av sin del av logistiken i samband med utbytet. Där ingår sedeltransporter från Crane till Riksbanken som sker i samverkan med rikskriminalpolisen och som blir avsevärt fler än normalt när de nya sedlarna ska levereras. I planeringen ingår vidare mottagning, lagerhållning och destruktion av gamla 1- och 5-kronorsmynt. Mynten ska efter uppsamling och mellanlagring säljas som metallråvara och återvinnas.

En hot- och riskanalys har påbörjats av rikskriminalpolisen i samråd med Riksbanken, BDB, Crane och värdebolagen. Analysen kommer att uppdateras fortlöpande under utbytesperioden.